

sopotja

Sopotja

glasilo slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ
marec 2019, številka 1, letnik 8
ISSN 1848-4360
Reka, marec 2019

Uredništvo:

Jasmina Dlačič, Darko Mohar, Boris Rejec,
Zvonimir Stipetić, Vitomir Vitaz, Marjana
Mirković, Milan Grlica, Vasja Simonič
glasilo@bazovica.hr
Podpinjol 43, 51000 Reka

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica
Podpinjol 43, 51000 Reka
bazovica@bazovica.hr, zanj: Zvonimir Stipetić
www.bazovica.hr
www.facebook.com/KPDBazovica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Podpinjol 43, 51000 Reka
vj.slo.nm.ri@gmail.com, zanj: Boris Rejec

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
Podpinjol 43, 51000 Reka
vsimonic1@gmail.com
zanj: Vasja Simonič

Urednica:

Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
gsm: 091 593 6086

Lektorica: Jasmina Vajda Vrhunec
Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje:
Vesna Rožman
Fotografija na naslovnici: Ž. Stojanović
Karikatura: Bojan Grlica
Tisk: Tiskara Sušak
Glasilo izhaja trimesečno
Naklada je 1.500 izvodov

Glasilu finančno podpirajo:

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu
Primorsko-goranska županija
Mesto Reka

Svet za narodne manjšine Republike Hrvaške

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem
Podpinjol 43, 51000 Reka
zveza@zsl.slovinci.hr
za: Barbara Riman

Slovenski dom KPD Bazovica

tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977
uradne ure, knjižnica in klubski prostori
torek 10.00–12.00, 18.00–20.00 in
četrtek: 10.00–12.00

MePZ: ponedeljek 18.00–20.30

Dramska skupina: torek 17.30–19.00 ali po dogovoru
Folklorna skupina: sreda 19.00–21.00
Planinska skupina: torek 20.00–21.00
Fotografska skupina: drugi in zadnji četrtek ob 18.00
Glasbena skupina: torek 17.30–20.00
Dop. pouk slovenščine: ponedeljek 16.00–20.00
Mladinska skupina: sobota popoldan, po dogovoru
Likovna skupina: po dogovoru

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH

Alagovičeva 30, 10 000 Zagreb, RH
Veleposlanica: dr. Smiljana Knez
Konzularni oddelek, uradne ure:
ponedeljek od 9.00 do 12.00
sreda od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00
petek od 9.00 do 12.00
tel.: +385 1 63 11 014, +385 1 63 11 015
faks: +385 1 46 80 387
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: http://sloembassy.zagreb@gov.si

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen

kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure konec tedna in med
prazniki: 24 ur
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat RS, Split

Častni konzul Branko Roglič
tel./faks: +385 21 389 224
el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure: ponedeljek–petek od 9.00 do 13.00

iz vsebine

Uvodnik	3
Iz krovne organizacije	5
Iz društva	7
Iz svetov	18
EU korak	19
Iz pouka DPS	19
Literarni kOtiček	20
Si-T	21
Pogled z onkraj Snežnika	22
Srečanja	23
Foto kOtiček	24

EGON: MEETKAAA

Letošnje leto prinaša več pomembnih dogodkov za manjšine na Hrvaškem nasploh in tudi za slovensko skupnost. Najpomembnejše bodo volitve svetov in predstavnikov narodnih manjšin, tako imenovane manjšinske volitve. Nov zakon v zvezi s tem je še na saborskih klopeh, predlagan datum za volitve je oktobra, a pristojni saborski odbor se zavzema, da bi potekale maja. Kakorkoli že, slovenske organizacije bi se morale potruditi in za pete volitve naposled najti kandidate za vsa razpisana mesta. Letos se izteka tudi mandat članom Sveta za narodne manjšine, ključnega telesa za manjšinsko politiko. Imenuje jih Vlada Republike Hrvaške in na nedavni razpis so kandidate predlagale tudi slovenske organizacije. Sopotja omenjajo oboje in v tej številki odpirajo novo rubriko, namenjeno novicam iz krovne organizacije. Preselitev sedeža namreč prinaša več novih dogodkov na Reko in tudi več stika z rojaki iz drugih društev. Prva priložnost je bila seja sveta krovne organizacije na začetku decembra, ki ji je sledilo srečanje z ministrom, pristojnim za Slovence v zamejstvu in po svetu, Petrom Jožefom Česnikom, ki je obiskal tudi Gorski kotar. Sopotja vabijo k sodelovanju v glasbeni skupini in spremljajo dogodke v društvu, kot so prednovoletna prireditve in proslava ob kulturnem prazniku, informativni večer o študiju v Sloveniji in predavanje planincev, ter omenjajo koncert v gledališču, življenje ob meji in dogodke, ki se jih v okviru projekta Reka, Evropska prestolnica kulture 2020 udeležujejo člani KPD Bazovica, zabeleženi pa so seveda tudi izleti planinske skupine. Rubrika Iz svetov prinaša zapis o obisku rojakov v Prezidu in pripravah na volitve, EU korak je dobil novo vodstvo, učence slovenščine na OŠ Kozala pa so obiskali podgrajski škornomati. Literarni kotiček bogatijo pesniško navdahnjene rojakinje, rubrika Si-T pa prinaša predstavitev zbirke starih napevov s Čabranskega in premiero Malega princa v reškem lutkovnem gledališču. Dragica Jaksetič v Pogledu z onkraj Snežnika poudarja povezovanje, rubrika Srečanja pa predstavlja tajnico KPD Bazovica Evo Ciglar, ki svoje delo, pa še marsikaj poleg njega, opravlja z dušo in srcem.

Ob koncu še vabilo: k sodelovanju iskreno vabljeni rojaki, zainteresirani za delovanje v svetih slovenske narodne manjšine na Reki, v Matuljih ali županiji. Vse informacije so na voljo v tajništvu društva v času uradnih ur. | Uredništvo

OBVESTILO

Glasbena skupina vabi k sodelovanju

Glasbena skupina Mimo ritma, najmlajša skupina KPD Bazovica, deluje že peto leto. Umetniški vodja skupine je Ivan Harej – Harry, organizacijski vodja pa Andrej Mohar. Skupina s svojimi nastopi bogati različne prireditve, razstave in druge dogodke v društvu, na vajah pa se srečuje ob torkih od 18.00 do 20.00. Tudi v tej skupini si želijo več novih in mladih članov, obljublajo brezplačno glasbeno izobraževanje, poljubno izbiro instrumenta in druženje ob glasbi.

Vsi, ki imate veselje do glasbe, iskreno vabljeni k sodelovanju! Informacije so na voljo v tajništvu KPD Bazovica v času uradnih ur osebno, po telefonu (051 215 406) ali po e-pošti (slovenskidom@bazovica.hr).

Glasbena skupina povezuje vse generacije. Foto: Marjana Mirković

Študij v Sloveniji – 18. april rok za prvo prijavo za Slovence brez državljanstva

Kandidati oddajo prijavo v slovenskem ali angleškem jeziku v elektronski obliki na spletnem portalu eVŠ:

<http://portal.evs.gov.si/prijava/> ali <http://portal.evs.gov.si/prijava/?locale=en>.

Prijavijo se s **kvalificiranim digitalnim potrdilom** – državljani Republike Slovenije (RS) in državljani držav članic EU s **prvo prijavo od 12. februarja do 18. marca 2019 (druga prijava: od 22. do 29. avgusta 2019)**, Slovenci brez slovenskega državljanstva in tuji državljani držav nečlanic EU pa s prvo prijavo od **12. februarja do 19. aprila 2019 (druga prijava: od 11. do 13. septembra 2019)**.

Če se kandidati prijavijo **z uporabniškim imenom in geslom**, morajo tudi natisnjen in podpisan prijavitni obrazec s priporočeno pošto poslati pristojni visokošolski prijavnoinformacijski službi, in sicer državljani RS in državljani držav članic EU do **22. marca 2019 (za drugo prijavo do 3. septembra 2019)**, Slovenci brez slovenskega državljanstva in tuji državljani iz držav nečlanic EU pa do **24. aprila 2019 (za drugo prijavo do 14. septembra 2019)**.

Kandidati, ki so hkrati Slovenci brez slovenskega državljanstva in državljani države članice EU, lahko oddajo **dve prijavi**: kot Slovenci brez slovenskega državljanstva in kot državljani držav članic EU. Če so sprejeti z obema prijavamama na dva različna študijska programa, lahko izberejo zeleni študijski program.

Pisni sklep o rezultatu izbirnega postopka bodo slovenski državljani in državljani držav članic EU prejeli do 25. julija 2019 oziroma najpozneje do 20. septembra 2019, državljani držav nečlanic EU in Slovenci brez slovenskega državljanstva pa do 6. septembra 2019.

Vpis sprejetih slovenskih državljanov in državljanov držav članic EU bo v prvem roku potekal od 26. julija do 30. septembra 2019 in v drugem roku od 25. do 30. septembra 2019. Vpis sprejetih Slovencev brez slovenskega državljanstva in tujih državljanov iz držav nečlanic EU pa bo v prvem roku potekal od 7. do 30. septembra 2019.

Informacije: Visokošolska prijavnoinformacijska služba Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 12, Ljubljana, od ponedeljka do petka v času uradnih ur: od 9.00 do 11.00 osebno in od 12.00 do 15.00 po telefonu (+386 1 241 85 85 in +386 1 241 85 86) ali e-pošti (admission@uni-lj.si). Informacije so na voljo tudi v tajništvu KPD Bazovica v času uradnih ur ali po e-pošti (slovenskidom@bazovica.hr).

Vsi študenti lahko zaprosijo za dodelitev sobe v študentskem domu. Informacije:

Študentski dom Ljubljana

Svetčeva ulica 9, 1000 Ljubljana
telefonska številka: +386 1 242 10 00
e-pošta: studentski.domovi@siol.net
spletni naslov: www.stud-dom-lj.si

Univerza v Ljubljani. Foto: www.uni-lj.si

Letos manjšinske volitve

Letos se izteka mandat manjšinskim svetom in predstavnikom, izvoljenim 31. maja 2015. Po novih zakonskih predlogih naj bi volitve potekale oktobra, sicer pa je osnutek novega Zakona o volitvah svetov in predstavnikov narodnih manjšin v občinah, mestih in županijah v dneh, ko se zaključuje ta številka Sopotij, v postopku v hrvaškem saboru. Omeniti velja le, da je saborski Odbor za človekove pravice in pravice narodnih manjšin 27. februarja 2019 sprejel sklep o poteku volitev v maju, sicer pa se sam postopek in način volitev občutno ne spreminjata, prav tako ne vloga teh teles, ki ostaja svetovalne narave (<https://sabor.hr/radna-tijela/odbori-i-povjerenstva/izvjesce-odbora-za-ljudska-prava-i-prava-nationalnih-manjina-290>).

Te tako imenovane manjšinske volitve potekajo od leta 2003. Stalnica teh volitev sta slab odziv in nezainteresiranost medijev. Slovenska skupnost tudi za volitve leta 2015 ni izrabila vseh možnosti, ki bi jih lahko: izvolila je devet manjšinskih svetov, možnosti za dva sveta so ostale brez predlaganih kandidatov, enako poleg štirinajstih izvoljenih predstavnikov slovenske narodne manjšine ni bilo predlaganih kandidatov še za šest teh mest.

Da bi rojake pritegnili k sodelovanju v teh manjšinskih telesih in glasovanju na volitvah, sta sveta slovenske narodne manjšine na ravni Mesta Reka in Primorsko-goranske županije v sodelovanju s krovno organizacijo sklenila širši javnosti predstaviti svoje delo in možnosti, ki jih to ponuja za uresničevanje manjšinskih pravic na vseh področjih. Datum teh predstavitev na Reki in v županiji bo objavljen na spletnih in Facebook straneh KPD Bazovica in Zveze slovenskih društev na Hrvaškem.

Ob tem velja dodati, da na spletni strani Ministrstva za upravo Republike Hrvaške ni mogoče preveriti narodne pripadnosti, tako kot je bilo to možno še ne tako dolgo nazaj (celo prek SMS-sporočila). Odgovor, zakaj je tako, še čakamo. | Marjana Mirković

7. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Svet krovne organizacije

Svet Zveze slovenskih društev na Hrvaškem se je pod vodstvom predsednice Barbare Riman sešel na svoji prvi seji v novem mandatu. Udeležili so se je predsednica SKD Istra iz Pulja Danica Avbelj, podpredsednica KPD Bazovica z Reke Jasmina Dlačič, predsednica SKD Lipa iz Zadra Darja Jusup, predsednik SKD Gorski kotar Damijan Malnar, predsednik in podpredsednik KPD Slovenski dom iz Zagreba Darko Šonc in Silvester Kmetič ter predsednik SKD Triglav iz Splita Cveto Šušmelj.

Kot omenja zapisnik, ki ga je pripravila Jasmina Dlačič, je dnevni red poleg finančnega stanja obsegal tudi aktualni položaj slovenskih društev in pri tem med drugim vprašanje inventarja društva Dr. France Prešeren v Šibeniku, ki je s 1. decembrom 2018 prenehalo delovati. Dogovorjeno je, da bo seznam inventarja v ce-

loti posredovan in dan društvom na razpolago, kar bo ostalo, pa bo šlo v odpis.

V okviru aktualnih vprašanj je Damijan Malnar omenil prošnjo Kmetijske izobraževalne skupnosti (KIS) Gorski kotar za vključitev v članstvo krovne organizacije. Kot je dogovorjeno, bo prosilec skupaj s prošnjo v preverbo poslal svoj statut, ki bo v primeru odobrenega članstva predvidoma zahteval ustrezno predelavo in prilagoditev statutu krovne organizacije. O sprejemu bo odločala skupščina.

Ob tem velja dodati, da KIS Gorski kotar – sodeč po sedanjem statutu, navedenem na uradni spletni strani seznama društev na Hrvaškem – svoje dejavnosti (še) ne povezuje s slovensko skupnostjo na Hrvaškem. V zvezi s tem je zanimivo, da je to društvo v gradivu, pripravljenem za prvo sejo Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu v novem mandatu z dne 24. oktobra lani (priloga Slovenci na Hrvaškem), skupaj z društvom EU korak Reke že navedeno v okviru članstva krovne organizacije (ne sicer poimensko, a v množici slovenskih organizacij na Hrvaškem ni težko uganiti, kdo sta tako imenovani "dve *gospodarski slovenski* društvi"). ■ Marjana Mirković

7. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Obisk ministra

Minister, pristojen za Slovence v zamejstvu in po svetu, Peter Jožef Česnik je uradno obiskal Zvezo slovenskih društev na Hrvaškem na njenem sedežu v KPD Bazovica na Reki.

Navzoče vodilne predstavnike slovenskih organizacij je uvodoma pozdravila predsednica krovne organizacije Barbara Riman, v nadaljevanju pa so svojo dejavnost predstavili Danica Avbelj (SKD Istra, Pulj), Danica Bojković (SKD Ajda, Umag), Boris Grželj (SKD Lipa, Buzet), Darja Jusup (SKD Lipa, Zadar), Damijan Malnar (SKD Gorski kotar), Miriam Pran (SKD Oljka, Poreč), Vasja Simonič (SKPD Snežnik, Lovran), Zvonimir Stipetić (KPD Ba-

zovica, Reka), Darko Šonc (KPD Slovenski dom, Zagreb), Cveto Šušmelj (SKD Triglav, Split), predsedniki in predsednice slovenskih manjšinskih svetov na županijski, mestni in občinski ravni Marjan Breclj (Istrska županija), Nadežda Eterović (Mesto Split), Vida Ferlin (Mesto Umag), Marija Langer (Mesto Pulj), Boris Rejec (Mesto Reka) in Robert Bavčar (Občina Matulji) ter predstavnica slovenske narodne manjšine Zadrske županije Rafaela Štulina. Srečanja sta se udeležila tudi Natali Iskra v imenu društva EU korak in predsednik društva KIS Gorski kotar Zoran Ožbolt.

Dogodka se je udeležila tudi veleposlanica Republike Slovenije v Republiki Hrvaški dr. Smiljana Knez s sodelavci.

Po mnenju rojakov je bilo srečanje uspešno in koristno, na Facebook strani Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu pa je objavljeno, da je bilo "prijetno, toplo in predvsem domače".

■ Marjana Mirković po zapisniku Zveze slovenskih društev na Hrvaškem

Ministru se predstavila skoraj vsa društva. Arhiv krovne organizacije.

Minister obiskal tudi Gorski kotar

Peter Jožef Česnik je 16. januarja 2019 s sodelavci obiskal tudi Gorski kotar. Srečanje sta organizirala SKD Gorski kotar in KIS Gorski kotar, potekalo pa je v dvorani novega prezidanskega gasilskega doma. Delovanje SKD Gorski kotar je predstavil predsednik Damijan Malnar in med drugim poudaril povezovanje dejavnosti tega društva tudi z lokalno skupnostjo. V okviru društva je organiziran tudi dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture, ki ga vodi učiteljica Mirjana Žagar. Tako so se predstavili tudi učenci, vključeni v učenje slovenščine. Pouk trenutno obiskuje 63 učencev različnih starostnih skupin in z različnim predznanjem, kar včasih otežuje delo učiteljice.

KIS Gorski kotar je na kratko predstavil predsednik Zoran Ožbolt. Podrobneje je o storjeni dejavnosti spregovorila Jasmina Slatnar iz Kmetijsko gozdarskega zavoda v Ljubljani, ki že več let spremlja delo članov KIS Gorski kotar ter s svojimi nasveti in organizacijo različnih predavanj vse zainteresirane izobražuje o živinoreji, sadjarstvu, vrtnarstvu, čebelarstvu ipd.

Po končanem sestanku smo si še lahko ogledali čudovito delo članic in članov društva KIS Gorski kotar. **Barbara Riman**

Zoran Ožbolt, Olga Belec, Pter Jožef Česnik in Damjan Malnar. Foto: www.uszs.gov.si

21. februar

Poziv za predlaganje kandidatov za članstvo v Svetu za narodne manjšine RH

Vlada RH je zaradi skorajšnjega poteka mandata delu članov Sveta za narodne manjšine RH (predlaganih s strani manjšinskih organizacij – mandat jim poteče 27. marca 2019) objavila poziv za kandidacijo za članstvo v Svetu za narodne manjšine RH, ključnem telesu za manjšinsko politiko na Hrvaškem.

Predsednica Zveze slovenskih kulturnih društev Barbara Riman je o tem obvestila vse slovenske organizacije in jih spodbudila k odzivu, za kar je prejela tudi pohvale nekaterih vodilnih članov društev. Poziv obsega kandidacijo po dveh osnovah: po prvi gre za predloge manjšinskih svetov za skupno sedem novih članov Sveta za narodne manjšine RH iz njihovih vrst, po drugi pa za predloge širše baze – društev in organizacij

Darko Šonc in Barbara Riman.
Foto: Istog Žorž

narodnih manjšin, verskih organizacij, pravnih in posameznih fizičnih oseb, pripadnikov narodnih manjšin, ki lahko predlagajo kandidate iz vrst vidnih posameznikov s področja kulturnega, znanstvenega, strokovnega in verskega življenja, deklariranih pripadnikov narodne manjšine, in sicer za pet članov. Kot je v pozivu poudarila vlada, naj bi predlagatelji pri kandidaturah upoštevali tudi zastopnost žensk in mladih.

Rok za predlaganje kandidature je bil 5. marec 2019, predlog pa je moral poleg življenjepisa kandidiranih oseb in njihovega soglasja vsebovati tudi obrazložitev predlagatelja (manjšinskega sveta, društva ali druge organizacije, pravne osebe, posameznika – državljana, pripadnika manjšine, verske skupnosti) in njegove podatke.

Slovensko skupnost je v dosedanjih štirih mandatih od ustanovitve Sveta za narodne manjšine RH do aktualne sestave, ki se ji te dni izteka mandat, uspešno predstavljala (takratni) predsednik krovne organizacije Darko Šonc kot član na predlog manjšinskih svetov. Pričakovati je, da bo vlada tudi v novem mandatu v to telo imenovala predstavnika slovenske skupnosti, tokrat predlaganega po obeh možnostih. Po neuradnih informacijah sta kandidata Darko Šonc in Barbara Riman. **Marjana Mirković**

26. november, Slovenski dom KPD Bazovica

Skupščina društva

Skladno s predpisi je KPD Bazovica ob koncu leta sklicalo redno skupščino društva. Vodil jo je predsednik Zvonimir Stipetić, na dnevnem redu pa je bila razprava o predlogu vsebinskega in finančnega načrta dela za leto 2019.

Vsebinske programe so predstavili vodilni člani posameznih skupin: Zvonimir Stipe- tić za mešani pevski zbor, Darko Mohar za planinsko skupino, Ivona Novaković za mladinsko, Milan Grlica za dramsko in recitatorsko, Andrej Hromin za fotografsko, Nataša Grlica za folklorno, Jasmina Dlačić za plesno in Andrej Mohar za glasbeno skupino, Stanislava Segnan za skupino za raziskovanje slovenskega kulturnega izročila in Vida Srdoč za dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture. Milan Grlica je navzoče seznanil še s tehničnimi načrti in naložbami, povezanimi s poslopjem Slovenskega doma, Marijana Košuta Banković pa z načrtovanimi deli na vrtu in dvorišču.

Po predstavitvi finančnega načrta je potekalo glasovanje in vsi predlogi so bili, kot običajno na skupščinah KPD Bazovica, soglasno sprejeti.

Vsi zainteresirani lahko podatke o predlogih in gradivu, objavljenem na skupščini, dobijo na vpogled v tajništvu KPD Bazovica v času uradnih ur.

Marjana Mirković po zapisniku KPD Bazovica

Slovenski dom KPD Bazovica. Arhiv društva.

8. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Prednovoletna prireditev

Zaključek še enega aktivnega leta delovanja društva smo znova obeležili s tradicionalno prednovoletno prireditvijo. Tedaj rojakom, članom in prijateljem pričaramo vzdušje čarobnega decembra z nastopom skupin društva in gostujočimi umetniki.

Tokrat smo pohiteli in prireditev organizirali že drugo decembrsko soboto, dva dni po otroškem miklavževanju, o katerem smo poročali v zadnji lanskoletni številki.

Kulturni program je odprla glasbena skupina Mimo ritma z neizogibno Belo snežinko, slišali smo tudi zimzeleno Sivo pot, s pesmijo *Sretan Božič svakome* pa so na čelu z vokalistko Zdenko Kallan Verbanac vsem navzočim zaželeli vse najlepše tudi v hrvaščini. Sledil je nastop najstarejše skupine društva, mešanega pevskega zbora pod taktirko zborovodje Zorana Badjuka, ki nam je prav tako zapel dva božična napeva v slovenščini, Sveto noč in Glej zvezdice božje, ter dva v hrvaščini, *Božič je judi* in *Bijeli Božič*. Z izvajanjem programa v obeh jezikih izkazujemo negovanje slovenske kulture in hkrati spoštovanje jezika in kulture drža-

ve, ki nam daje dom. V zadnjem letu je zbor razvil sodelovanje z 18-letnim glasbenikom slovenskega rodu Juretom Černeho iz Buzeta, ki na Reki zaključuje Srednjo glasbeno šolo Ivan Maticić Ronjgov in se letos prijavlja na Akademijo za glasbo v Ljubljani. S svojo interpretacijo klavirske spremljave je pesmim dodal posebno vrednost ter s svojo mladostno svežino in željo po vključevanju opozoril na pomen medgeneracijskega sodelovanja, s tem pa večer naredil še bolj prazničen. Za zborovskim

Folklorna skupina zadovoljna z obletnico in nastopi. Arhiv društva.

nastopom je na odru zagorelo pod petami skupine naših jubilarov, ki so v letu 2018 obeležili okroglih deset let znova sestavljene zasedbe folklorne skupine pod novim vodstvom Nataše Grlica in nam zaplesali ples Ta potrkana ob spremljavi dveh Ivanov, Simiča na harmoniki in Fajte na kontrabasu. Sledil je vrhunec – premierni nastop naših najmlajših članov, ki od septembra obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine pod vodstvom učiteljic Vide Srdoč in Andree Šlosar. S pripovedovalko zgodbe, dolgoletno aktivno članico, ki obiskuje dopolnilni pouk v skupini odraslih, Anito Hromin, so nam Andrej Klobas v vlogi čarovnika ter Helena Škreblin, Cinta Segulin Štambuk in Petra Turkalj v vlogi snežink odigrali prikupno igrico Mali čarovnik in snežinke ter poželi vse pohvale z velikim aplavzom. Naš mladi pianist Jure Černeha, ki je v uvodu spremljal zbor, se je v nadaljevanju predstavil s samostojno točko in zaigral skladbo Preludij in fuga v E-duru, BMW 854V, skladatelja Johanna Sebastian Bacha, sicer pa ima Jure v domačem Buzetu tudi svoj rockerski bend Error in veliko nastopa s profesorjem Harisom Brkovićem. Ob koncu kulturnega programa so se člani folklorne skupine z majhno pozornostjo zahvalili svoji vodji Nataši Grlica za ves

trud, organizacijo in odlično vodenje skupine v zadnjih desetih letih ter za konec svojega jubileja zaplesali častni ples zaključnega kola iz opere Ero z onega sveta.

Povezovalc kulturnega programa in koordinator kulturnih dejavnosti v KPD Bazovica Vitomir Vitaz je gostom zaželel vse lepo ob praznikih in jih na koncu povabil v klubsko sobo v nadstropju k ogledu razstave naših fotografov z naslovom Gibanje, v kotičku na panojih pa je bila razstavljena tudi retrospektiva delovanja folklorne skupine v zadnjih desetih letih.

Ob zvokih harmonike Romana Bandere in presenečenja s torto za folklorno skupino se je prijetno druženje nastopajočih, članov in gostov nadaljevalo do poznih večernih ur. | Eva Ciglar

15.–16. december

Tretjič po planinsko na adventu, tokrat na Dunaju

Po Ljubljani in Zagrebu so člani planinske skupine že tretjič obiskali advent v večjem mestu. Tokrat je bil izbran Dunaj, velika evropska prestolnica, mesto, v katerem se je v preteklih stoletjih krojila zgodovina, mesto, ki je izredno pomembno tako za Slovence kot za Hrvate. Hkrati je tudi mesto muzej. Vsekakor je dovolj razlogov za obisk, čeprav je zaradi premalo časa trpel planinski del obiska. Dunaj ima več kot 280 kilometrov sprehajalnih mestnih poti, tako da je mesto tudi s te plati vredno obiska. Kljub dolgi vožnji pa se je več članov skupine sprehodilo ob jezeru na južni strani Dunaja (nekateri so to naredili zjutraj pred odhodom) in s tem izpolnilo tudi "planinski" del izleta. Od hotela do središča mesta je le 15 minut vožnje z lokalnim avtobusom, tam pa so se člani razleteli po vseh trgih in ulicah z adventnimi hišicami in bogato ponudbo. Kljub naletavanju snežink in precej mrzlemu vremenu so vsi lahko uživali v sacher torti, kuhanem vinu, nakupu adventnih drobnjarij in zelo lepo okrašenem mestu.

Naslednje jutro sta planince pričakala sonce in v hotelu slovenska vodička Mojca, ki se je na Dunaj poročila in tam živi že osemindvajset let. Časa za ogled mesta ni bilo preveč, vendar so

udeleženci le uspeli videti vse najpomembnejše znamenitosti in so slišali veliko o zgodovini mesta, Avstriji, vezeh Dunaja s Slovenijo in Hrvaško, glasbenikih, ki so živeli na Dunaju, glasbi, ki so jo v njem ustvarjali, in še o marsičem drugem. Ogledali so si dvorec Belvedere z izredno lepim razgledom na mesto in okoliški Wienerwald, Donavo, ki je bila v sončnem vremenu resnično modra, Prater, najpomembnejše stavbe in cerkve, palačo Hofburg in poletni dvorec Schönbrunn.

Že zaradi Mojčinega vodenja bi se splačalo še enkrat obiskati to prelepo mesto. Zdaj vsi udeleženci vedo, kaj je vredno ogleda in kje v mestu se to nahaja. Seveda pa je dva dni veliko premalo časa za podrobnejši obisk Dunaja in njegove okolice. | Darko Mohar

Pred palačo Belvedere na Dunaju.
Foto: Darko Mohar

18. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Darko Mohar, Hribi 2017

Planinci se ob koncu leta vedno radi ozremo na vsa skupna doživetja, ki jih nikoli ni ravno malo. Vodja planinske skupine Darko Mohar, tudi izjemen fotograf, redno pripravlja retrospektivo dogodkov iz prejšnjega leta, ki nam niso več tako sveži v spominu. Na ta decembrski torek, dan, sicer namenjen sestankom planinske skupine, smo si v polni dvorani KPD Bazovica med njegovim predavanjem Hribi 2017 tako ogledali in podoživljali ter se tudi nasmejali ob lanskim dogodivščinah. Sledile so projekcije fotografij z naših izletov in družabnih srečanj: od tistega prvega na Učki z novoletno penino, prvega izleta v letu, kot običajno, v Istro, pa planinske razstave v društvu z naslovom Med morjem in gorami, odhoda na izlet z vlakom v Gorski kotar itd. Videli smo, da je bila pomlad 2017 kar pestra. Spomnili smo se še izleta na Krk in hoje od Šila po "bližnjici" naokrog do Dobrinja, srečanja Prijateljstvo brez meje, ki ga je pripravilo SPD Trst, in vodnika Bernarda, ki nas je popeljal po zanimivi zgodovinski poti prve svetovne vojne po Griži nad Gaberjem. Dogodivščine naše petnajste obletnice planinske skupine z dragimi gosti

Predavanje oživilo lepe spomine.
Foto: Milan Grlica

med športnim srečanjem na vrtu so nas še posebej razveselile. Velik dogodek častitljive obletnice našega matičnega PD Snežnik iz Ilirske Bistrice, na katerem smo v programu sodelovali s pevskim nastopom našega posebej za to priložnost sestavljenega planinskega pevskega zbora, prejeli pa smo tudi nagrade za naše delo. Spomnili smo se lepih izletov na Rodico, Kope na Pohorju s proslavo treh rojstnih dnevov hkrati, planinske šole v Bavšici in Kanina, mokrega bazoviškega pohoda, pohoda na Slavnik, Veljun v Liki in ornitološkega rezervata ob izlivu Soče v morje. Konec leta 2017 je zaznamovala tudi slavnostna akademija s kulturnim programom ob sedemdeseti obletnici našega KPD Bazovica.

Po končani projekciji slik in ob Darkovih komentarjih smo družnje nadaljevali v klubskih prostorih, skupaj z našimi gosti iz drugih planinskih društev, s katerimi že dolgo uspešno sodelujemo. Šele takrat, ko si ogledamo takšno retrospektivo letnega delovanja naše skupine, se zavemo, koliko lepega nam prinaša naše druženje, in tako tudi bolj cenimo dragocene možnosti za preživljanje prostega časa v naravi, prijateljski pogovor in skupno druženje. | Milan Grlica

31. januar, Hrvaško narodno gledališče Ivana pl. Zajca, Reka

Espen, Strauss, Medelssohn, koncert

Boštjan Lipovšek. Foto: www.hnk-zajc.hr

"Ne mislimo na zlo, ki se nam lahko zgodi, temveč na užitke, ki so nam pri roki." (W. A. Mozart) In res pravi užitek je bil ta simfonični koncert v reškem gledališču.

Zanimiv program se je začel z delom The eternal return avtorja Daniela Espena in praižvedbo vsestranskega italijanskega skladatelja. Simfonično delo sestavlja pet medsebojno povezanih balad, filozofsko in glasbeno prepletenih. Gre za filozofski pogovor, ki se nanaša na osebna premišljevanja o cikličnosti življenja, večnem vračanju, ki se nenehno vsiljuje.

Sledil je Koncert za rog in orkester št. 1 v Es-duru, op. 11 Richarda Straussa. Solist

na rogu je bil svetovno znani slovenski glasbenik Boštjan Lipovšek. Že na začetku je glasno zaigral razložene akorde in se predstavil kot prepričljiv instrumentalist. Solist je spoštoval partituro najzahtevnejšega Straussovega dela za rog z uporabo najvišjih in najnižjih not v hitrih spremembah. V dramatičnem finalu korakajo bravure s prefinjeno kontrolo in lahkim dotikom ventilov na instrumentu. Igranje Boštjana Lipovška je bilo na vrhunski tehnični ravni, elegantno, intonacija trdna in čista, barvni in dinamični obseg bogat – od mehkega do briljantnega in prodornega. V tej muzikalnosti se je občutil vpliv romantizma – Mendelssohna, ki je Straussu dal navdih. Virtuozni nastop Boštjana Lipovška je bil prava poslastica za reško občinstvo, ki ga je nagradilo s toplim aplavzom.

Po krajšem premoru smo slišali še Peto simfonijo "Reformacijska" v d-molu, op. 107 Felixa Mendelssohna. Čeprav se je Felix Mendelssohn (1809–1847) utrudil v času, ko je ustvarjal to delo, na katerega ni bil ponosen in ga je celo želel uničiti, se to na srečo še danes izvaja.

Reški simfonični orkester je nastopil pod taktirko mladega, mednarodno znanega korejskega dirigenta TaeJung Leeja, izredno talentiranega, izvrstnega glasbenika neizmerljivih individualnih sposobnosti. Občinstvo je nastop spremljalo s prav posebno napeto pozornostjo in tudi njega nagradilo z bogatim aplavzom.

| Gloria Segnan za SRSKI

Kulturni praznik

O srednji večer v počastitev kulturnega praznika je v dvorano Slovenskega doma tudi letos v goste pripeljal kulturnike iz Slovenije, tokrat Mešani pevski zbor Postojna, ki ga vodi dirigent Matjaž Šček.

Program večera je napovedal koordinatorski dejavnosti v KPD Bazovica Vitomir Vitaz in ob tem spomnil na dve obletnici pesnika, ki je odprl slovensko dušo svetu in s svojimi verzmi, v katere je vtikal hrepenenje, strast, trpljenje, ljubezen, izročilo in vizijo slovenstva, uvrstil Slovence med kulturno dozorele evropske narode: 170. obletnico smrti pesniškega velikana Franceta Prešerna in 220. obletnico njegovega rojstva prihodnje leto.

Kot je v prazničnem nagovoru med drugim poudaril Vitomir Vitaz, zgodovino Slovencev bistveno opredeljuje kulturno izročilo in narodna ideja je bila ves čas svoje rasti povezana s književniki. Kultura pa je neizčrpna moč tudi za krepitev in povezovanje zavesti rojakov na tujem z zavestjo Slovencev v domovini matične kulture.

Obiskovalce in nastopajoče je posebej pozdravila podpredsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Jasmina Dlačič. Letošnji program ob kulturnem prazniku je s krajšim nastopom začel Mešani pevski zbor KPD Bazovica z zborovodjo Zoranom Badjukom, na odru se je zavrtela folklorna skupina z venčkom gorenjskih plesov ob glasbeni spremljavi, članici društva in udeleženci pouka slovenščine Anita Hromin in Maja Žuvela Stipetić pa sta se predstavili z interpretacijo Prešernove poezije.

Posebno presenečenje večera so bili gostje, Mešani pevski zbor Postojna, ki je nastal že pred dobrimi petintridesetimi leti. Uspešno začetno uveljavitev na regijski ravni je zbor dosegel pod vodstvom ustanovitelja zbora in prvega zborovodje Iva Jelerčiča. Matej Penko in Mirko Ferlan sta zbor pozneje popeljala na državno tekmovanje v Maribor in odre skoraj dvajsetih mednarodnih tekmovanj širom Evrope, kjer je praviloma dosegel zelo visoke uvrstitve. Jeseni 2016 je vodenje zbora prevzel maestro Matjaž Šček, eden izmed vrhunskih zborovodij, ki so v

slovenski zborovski glasbi pustili pomemben pečat in ki je bil večkrat nagrajen v slovenskem in evropskem glasbenem prostoru. Obdobje skupnega ustvarjanja z Mešanim pevskim zborom Postojna odlikujeta kakovostni preskok v glasbenem poustvarjanju in plodovito sodelovanje s slovenskimi in čezmejnimi skladatelji. Zbor je še vedno uspešen tudi na tekmovanjih: jeseni 2017 je v južnitalijanski Materi delil zmagovalno stopnico na tekmovanju Antonio Guanti, lani spomladi pa dosegel zlato priznanje na tekmovanju v folklorni glasbi v Šibeniku. Zbor že vsa leta bogati postojnski kulturni prostor, sodeluje s skupinami iz Slovenije in zamejstva ter neguje povezovanje z rojaki v Italiji, Avstriji in na Hrvaškem, pa tudi po svetu. Prav pevška popotovanja, druženja in nepozabni obiski še posebej osmišljajo njegovo delo in so pevcem v veliko veselje. Upajmo, da so tako doživeli tudi nastop v Slovenskem domu na Reki, kjer so navdušili z ubranim petjem in občinstvu pripravili poseben in drugačen nastop, izjemno in prijetno presenečenje, zato so pohvale po nastopu kar deževale, posebej goreče od zborovodje gostiteljskega zbora Zorana Badjuka, ki je z velikim zadovoljstvom poudaril, da je bil "ta nastop nekaj popolnoma nepričakovanega, izjemnega, redko doživetega in ga pustil brez besed."

Marjana Mirković

MePZ Postojna navdušil dvorano.
Foto: Ladis Torresan

Maja Žuvela Stipetić in Anita Hromin.
Foto: Marjana Mirković

Folklorna skupina vedro in razplesano.
Foto: Marjana Mirković

Navzoče pozdravila tudi Jasmina Dlačič.
Foto: Marjana Mirković

11. februar, Slovenski do KPD Bazovica

Študij v Sloveniji, informacije

Modir Barak si želi na akademijo za glasbo.
Foto: Marjana Mirković

Zaradi velikega zanimanja za študij v Sloveniji so v KPD Bazovica tudi letos pripravili informativni večer. Poleg srednješolcev, udeležencev pouka slovenščine, ki ga v društvu vodi Vida Srdoč, je dogodek privabil tudi več drugih letošnjih maturantov, ki se nameravajo prijaviti na slovenske univerze. Seznanili so se z osnovnimi informacijami o prijavi, pomembnimi roki in datumom informativnega dne v Ljubljani. O jeziku in možnostih učenja je spregovorila Vida Srdoč, o prijavi in spremljajočih vprašanjih pa urednica Sopotij in tajnica KPD Bazovica Eva Ciglar, ki je tudi prijazno ponudila pomoč pri morebitnih težavah. Da teh ni malo, čeprav so vsa navodila in prijavnice tudi v angleščini, je dokazoval obisk v društvu v naslednjih dneh s prošnjo za prijavo in obilico drugih vprašanj.

Marjana Mirković

12. februar, Častni konzulat Švedske, Reka

Slovenska skupnost in projekt Reka, evropska prestolnica kulture 2020

Slovenska skupnost na Reki je zainteresirana in pripravljena sodelovati pri aktivnostih v okviru projekta Reka, Evropska prestolnica kulture 2020. Čeprav smo se trudili in je Natali Iskra kot vodja društva EU korak skupaj z nami pripravila projektni predlog za razpis sedemindvajsetih sosedstev, ta ni bil izbran za financiranje. Člani KPD Bazovica trenutno intenzivno sodelujemo s predstavniki projekta Reka 2020 v programu Zeleni val in upamo na odobritev naših zamisli in na našo vključitev v ta projekt, da sodelovanje ne bo samo na nivoju programa Kuhinja. Prav v programu Kuhinja pa se bo izvajal tudi festival Porto Etno, letno srečanje manjšinskih organizacij na Reki, ki se ga KPD Bazovica redno udeležuje.

Prav zato, ker si želimo, da bi slovenska skupnost postala vidnejša na Reki in širše, sem se osebno odzvala vabilu in udeležila internega *brainstorminga* oziroma možganske nevihte, srečanja, ki ga je organiziral častni konzul Švedske na Reki Milorad Stanić v sodelovanju s Poslovnim klubom PartneRI in RiValom. Razprava je potekala pod geslom "v življenju najpogosteje ne dobimo tistega, kar si zaslužimo, pač pa tisto, kar si znamo pridobiti". Po pozdravnem nagovoru gostitelja Milorada Stanića so izmed navzočih predstavnikov reških akademskih in gospodarskih krogov ter mestnih oblasti spregovorili še dr. Irvin Lukežič o izkušnjah iz zgodovine reških konzulatov kot avtor istoimenske knjige, dr. Jakov

Štejemo do 2020, števec v obliki stiliziranega žerjava.
Foto: www.rijeka2020.eu

Karmelić kot predsednik Programskega sveta in Poslovnega kluba PartneRI o možnostih medsebojnega sodelovanja več področij v okviru projekta Reka, evropska prestolnica kulture 2020 ter Irena Kregar Šegota kot direktorica za partnerstva projekta Reka, evropska prestolnica kulture 2020. Izhodišče razprave je bila sprva kulturna diplomacija kot ena izmed programskih usmeritev projekta Reka, evropska prestolnica kulture 2020, pri čemer smo se z več zornih kotov ozrli tudi na možnosti vključevanja manjšinskih skupnosti (in to ne samo skupnosti tradicionalnih manjšin na Hrvaškem). V nadaljevanju smo odprli tudi vprašanje, kako lahko sami prispevamo k temu, da bi ta pomemben reški projekt postal vidnejši in uspešnejši. Barbara Riman

12. februar, Reški kulturni center RiHuB

Predsedovanje RH Svetu EU 2020 – kaj to prinaša državljanom Hrvaške?

RiHub gosti številna srečanja.
Foto: www.rijeka2020.eu

Udeležili smo se javne tribune in delavnice na temo predsedovanja Republike Hrvaške Svetu Evropske unije od januarja do junija 2020. Veselo naključje je, da to sovпада z reškim projektom Reka, Evropska prestolnica kulture 2020. Odšteva-mo sekunde, da se tudi sami aktivno priključimo.

Na srečanju, ki je potekalo v reškem kulturnem centru, odprtem lani v sklopu projekta Reka, evropska prestolnica kulture 2020,

imenovanem RiHuB, sta bila v ospredju oba pomembna dogodka, napovedana za prihodnje leto. Namen omizja je bil spodbuditi prebivalce Reke k razpravi in premišljanju o prednostih in sporočilih, s katerimi se bo Republika Hrvaška predstavila med predsedovanjem Svetu Evropske unije in v času statusa Reke, evropske prestolnice kulture 2020. Potekali sta tudi delavnici o financiranju projektov, o prednostih podprograma Kultura in prijavi na sklad Kreativna Evropa ter o programu Evropa za državljane in financiranju, povezanem s predsedovanjem Republike Hrvaške Svetu Evropske unije. Več o tem je na voljo na spletnem naslovu: <https://rijeka2020.eu/>. | Povzeto po zapisu Eve Ciglar

13. februar, Filozofska fakulteta, Reka

AThEME, sklepni sestanek

Eva Ciglar v preddverju filozofske fakultete.
Osebni arhiv.

Na Filozofski fakulteti na Reki je po petletnem evropskem znanstvenoraziskovalnem projektu *Advancing the European Multilingual Experience* (AThEME), financiranem v okviru sedmega okvirnega programa za raziskovanje, tehnološki razvoj in demonstracijske aktivnosti (FP7) Evropske unije, potekal sklepni sestanek. Vanj je bilo vključenih sedemnajst ustanov iz osmih evropskih držav (Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, Nemčije, Nizozemske, Francije, Španije, Italije in Slovenije – s sodelovanjem novogoriške univerze). V ospredju projekta je bilo raziskovanje jezikovnih, kognitivnih in družbenih vidikov večjezičnosti v Evropi na ravni posameznika, skupine in družbe. Projekt je pozornost namenil tudi regionalnim in manjšinskim jezikom v Evropi, hrvaški del projekta v tem okviru pa *fumanskemu* narečju in stališčih do njegove uporabe na Reki. Projektno skupino na reški filozofski fakulteti vodi dr. Tihana Kraš, ki je tudi na čelu centra Bilingualism MattersŽrijeka, katerega temeljni cilj je približati javnosti znanstvena spoznanja in jo ozaveščati o pomenu in prednostih dvojezičnosti.

Na dogodke v okviru projekta AThEME so se večkrat odzvali tudi aktivni člani KPD Bazovica. V raziskavi z naslovom Izzivi

uresničevanja večjezikovne politike na Hrvaškem, leta 2016 izvedeni na reški filozofski fakulteti, je tako kot pripadnica slovenske narodne manjšine sodelovala podpredsednica društva dr. Jasmina Dlačić in pri tem opozorila na (ne)uresničevanje ključnih mednarodnih dokumentov s področja varstva manjšin na Hrvaškem, tudi kar zadeva slovensko skupnost. Na srečanju v okviru tega projekta leta 2017 sta sodelovali vodja reške enote Inštituta za narodnostna vprašanja dr. Barbara Riman s prispevkom Revitalizacija in ohranitev slovenskega jezika na Hrvaškem in kot učiteljica slovenščine na reški OŠ Pećine Andrea Šlosar, soavtorica pedagoškega prispevka z naslovom Raziskujmo, berimo in pogovarjajmo se brez meja. Tajnica društva in učiteljica slovenščine Eva Ciglar pa je 7. junija lani predstavila prispevek z naslovom Slovenski jezik v izobraževalnih programih hrvaškega javnega šolstva.

Eva Ciglar se je skupaj z vodjo društva EU korak Natali Iskra udeležila tudi sklepnega sestanka 13. februarja letos, ob koncu katerega je, kot je povedala, stekla še krajša razprava o tem, kako bi se v prihodnje lahko povezali in vključili tudi drugi deležniki (društva, šole) ter na kakšen način bi skupaj lahko prispevali k promociji večjezičnosti na Reki. Več na spletnem naslovu: <http://cji.uniri.hr>.

| Marjana Mirković po zapisu Eve Ciglar

26. februar, Zgodovinski zbornik

Reka in planina, meja in ljudje

V Zgodovinskem zborniku (*Historijski zbornik*, št. 2, 2018, str. 401–439) Društva za hrvaško zgodovino iz Zagreba je izšel zanimiv izvorni znanstveni članek z naslovom Reka in planina, meja in ljudje: študija primera življenja prebivalstva ob meji v Spodnjekolpski dolini in Žumberku (Gorjanci na slovenski strani, op. ur.). Avtorja sta dr. Barbara Riman, vodja reške enote Inštituta za narodnostna vprašanja, in dr. Filip Škiljan iz Inštituta za migracije in narodnosti v Zagrebu. Članek objavlja življenjske zgodbe govorcev, sorodstveno povezanih s Slovenijo, in arhivske podatke (mrliške in poročne knjige sedmih rimskokatoliških in dveh grškokatoliških župnij ob hrvaško-slovenski meji v Karlovški županiji) prebivalstva ob Kolpi in Žumberka v obdobju pred letom 1991. Sklepna ugotovitev je, da je bilo sobivanje v preteklosti bogato in je ustvarilo tudi tamkajšnjo posebno lokalno identiteto, pri opredeljevanju narodnostne pripadnosti v Jugoslaviji upoštevano kot izrekanje za *slovensko-hrvaško obmejno regijo*.

Dolžina meje s Hrvaško je najdaljša slovenska meja, ki meri 670 km, obmejni prostor pa ima več skupnih značilnosti, kot so relativno slaba gospodarska razvitost, z izjemo posameznih krajev ob pomembnejših mejnih prehodih, redka naseljenost in izoliranost zaradi slabe prometne povezanosti z večjimi središči. Stiki so bili predvsem ekonomske narave, prebivalstvo s hrvaške strani je našlo zaposlitev v industriji na slovenski strani, pa tudi zasebni, ki sorodstveno segajo do petega kolena prednikov. Pri povezovanju prebivalstva nikoli ni bilo težav, potrjujejo anketiranci, in nikoli ni bilo pomembno, od kod kdo prihaja, zato se z obžalovanjem spominjajo doživljanja skupnosti, ki je po letu 1991 zamrla, osamosvojitve pa je prinesla težave tam, kjer so bile vezi najmočnejše. Meja je prebivalstvo Žumberka še bolj ločila od življenjsko pomembnih ustanov in vplivala na vse, kar je bilo v preteklosti vezni člen na tem območju, v zgodovinskem, družbenem in kulturnem pogledu pravzaprav enotnem prostoru. Vezi so včasih ohranjali obiski sejmov, šolanje na drugi strani meje ali skupno preživljanje prostega časa ob reki Kolpi. Predvsem zaradi šole in medijev ni ohranjen lokalni govor, s katerim se je prebivalstvo identificiralo, težje sporazumevanje med mladimi pa pogloblja tudi odnos "mi – oni". Sklep je, da je bilo prebivalstvo nasploh vedno povezano in si je medsebojno pomagalo, da še vedno obstajajo večplastne in prepletene vezi in da so eni od drugih prevzemali tisto najboljše. Kot je po navedbi v članku denimo strnil 55-letni anketiranec: "Mi smo se od Slovencev naučili tudi marljivosti, oni pa od nas peči pogačo in vzgajati ovce." | Marjana Mirković

28. februar, Slovenski dom KPD Bazovica

Kontrast, razstava fotografij

V društvu je na ogled razstava Kontrast, nova predstavitev fotografske skupine. Na ogled so postavili fotografije enajstih avtorjev (Điljo Arbula, Milena Arbula, Mirjana Brumnjak, Marina Bubnić, Dubravka Dijanić, Andrej Hromin, Anita Hromin, Dionis Jurić, Darko Mohar, Robert Timošljanin in Istog Žorž).

Razstavo je odprl vodja skupine Andrej Hromin, priložnostni kulturni program pa je tudi tokrat pripravila glasbena skupina KPD Bazovica Mimo ritma s solistko Zdenko Kallan Verbanac. Sledilo je druženje članov in prijateljev skupine, seveda ob novih dogovorih in načrtih za v prihodnje.

| Marjana Mirković

Katalog razstave oblikoval Andrej Hromin.

IZLETI PLANINSKE SKUPINE KPD BAZOVICA

16. december, Spominski pohod na Javornik

Na zasneženem
Javorniku.
Foto: Jadranka Bistričič

Že več let se udeležujemo pohoda v spomin na 23. december 1943, ko je na Javorniku ugasnilo življenje 47 borcev 3. bataljona Gradnikove brigade. Pohod vsako leto organizira PD

Idrija in PS KPD Bazovica se je odzvala tudi tokrat. Nista nas zaustavila niti sneg in led in tako smo pogumno stopili na 1240 m visok Javornik. V Pirnatovi koči nas je pogrel izjemno dober čaj in polni moči smo se veselo odpravili nazaj. V Hotedršnici smo imeli prisrčno srečanje s Stanetom Sokličem, vodnikom PD Ljubljana – Matica, s katerim smo več let nazaj bili na Durmitorju in Korziki. Pohoda na Javornik so se iz naše planinske skupine udeležili člani Zoran in Jadranka Bistričič, Ljiljana Čargonja in Milivoj Filipovič. **■ Milivoj Filipovič**

1. januar 2019, Novoletni vzpon na Vojak

Prvi novoletni dan na
Učki.
Foto: Darko Mohar

Za užitkarje in tiste, ki ne želijo pre-
spati lepih trenutkov hvala PD Opa-
tija za vzorno organizacijo novoletnih
vzponov na Vojak.

Uživanje je srečati številne planinske pri-
jatelje na vrhu, ki je tudi letos ponudil
čudovite razglede. Malo penine, kuhane-
ga vina ali čaja, kanček smeha in dobre
volje in novo leto se je spet začelo na naj-
lepši možni način. **■ Darko Mohar**

6. januar, Tradicionalno najprej v Istro, tokrat slovenski del

V Istro lahko hodiš leta in ne boš videl vsega. Diana, Silvina, Mira, Ago in Mario vodijo člane naše planinske skupine v Istro že petnajst let in vsako leto pripravijo nekaj novega. Letošnji prvi izlet je pomenil potepanje po slovenskem obalnem delu Istre. Za mnoge člane je tudi to bilo nekaj novega.

Drevored pinij ob cesti od Kopra proti Piranu, obisk Krajinskega parka Strunjan in ogled strunjanskega klifa ter sprehod po sončnem in toplem Piranu so bili res nekaj enkratnega. Strunjanski klif je delček neokrnjene narave v sicer zelo gosto poseljenem kraju. 80 metrov visoka flišnata skala, ki jo oblikuje

Pogled na Motovun
pred sončnim
zahodom.
Foto: Darko Mohar

morje, je impresivna in vredna ogleda. Nasploh je to tudi najdaljši odsek neokrnjene narave na 130 km morske obale od Gradeža v Italiji do Savudrije na Hrvaškem. Vredne ogleda so bile tudi strunjanske soline in cerkev Marijinega prikazanja, kjer se je po legendi v noči med 14. in 15. avgustom 1512 čuvajema vinogradov prikazala Marija.

Sprehod po Piranu je kljub začetku januarja bil sončen, topel, mediteranski. Tartinijev trg, ozke ulice, umetniki v svojih ateljejih, dišeče morje, polne restavracije, cerkev svetega Jurja in božične jaslice. Žal je bilo premalo časa za podrobnejši ogled.

Za konec sta sledila še okušanje vina in kosilo v kmečkem turizmu v Špinovcih – osrednji Istri s čudovitim razgledom na Motovun, ki je počasi tonil v temo. Odlično vino, hrana in glasba so navdušili planince. Težko je bilo zapustiti ta raj, a nekatere je naslednji dan čakala služba, voznika avtobusa pa je tudi tahograf opominjal, da je čas za pot proti domu.

■ Darko Mohar

20. januar, Enodnevno potepanje po Krasu

Na Cerju. Foto: Darko Mohar

Tokrat je bil to nekoliko drugačen izlet. Žal se ni izteklo, da bi na Krasu prespali eno noč in potep raztegnili na dva dni. Naš prijatelj Zlatko iz Ljubljane je vse pripravil, da prvi dan zaključimo s "porchetto", le prijavljenih ni bilo dovolj. Dolgi božični in novoletni prazniki so naredili svoje.

Tako smo se odločili za enodnevno potepanje. Začeli smo ga s krajšim vzponom na nekaj čez 600 metrov visoki Trstelj. Proti severu je krasen razgled na Spodnje Bohinjske gore, nad katerimi kraljuje Triglav, bolj proti zahodu sta Krn in Kaninova skupina, proti jugu daleč iznad meglic, pa je naša Učka.

Po kavici v prijazni Stjenkovi koči smo se napotili proti Cerju, osrednjemu spomeniku, Pomniku braniteljem slovenske zemlje, s stalno razstavo na temo prve svetovne vojne. Razgled je proti Doberdolu in Gorici. Tod se je zvrstilo enajst italijanskih ofenziv na soški fronti in dvanajsta avstrijska, ki je premaknila fronto na reko Piavo. Na tisoče mrtvih, a za kaj? Da bi politiki in generali igrali svoje vojaške igrice!

Po Cerju smo obiskali še domovino terana in prelepi Štanjel s Ferrarijevim vrtom. Za dobro fotografiranje je bilo žal premalo svetlobe, prikazala se je, ko smo odhajali naprej, proti samostanu Kostanjevica pri Novi Gorici, kjer smo si ogledali zadnje počivališče dinastije Bourbon – edini kralji, ki so pokopani na slovenskem ozemlju.

Za konec je sledilo še okrepičilo pod solkanskim mostom. Večerna vožnja proti domu po tako lepem dnevu je bila prav prijetna.

Hvala Zlatku za pripravo tako lepega dne! **Darko Mohar**

27. januar, Tradicionalni tečaj hoje v zimskih razmerah

V snežniških gozdovih. Foto: Darko Mohar

Konec januarja PS KPD Bazovica s pomočjo gorskih reševalcev iz Ilirske Bistrice pripravi tradicionalni tečaj hoje in uporabe opreme v zimskih razmerah. Tako je bilo tudi letos. Tečaja se je udeležilo devet članov naše skupine in deset gostov iz PD Opatija. Tečaj je popestril vzpon na vrh Snežnika, tokrat v težkih razmerah z izredno močnim južnim vetrom na vrhu. Vrh je doseglo osem tečajnikov z dvema gorskima reševalcema in predsednico PD Snežnik Darinko Dekleva. Ostali so se na Sviščake vrnili nekoliko prej. Pred domom je potem sledila še vaja uporabe lavinskih žoln za iskanje zasutih pod snežnim plazom. Druženje je bilo nekoliko krajše zaradi napovedi močnega sneženja proti koncu dne.

Hvala Vladimirju Deklevi in njegovim reševalcem za še en vzorno izpeljan tečaj! **Darko Mohar**

2. februar, Skupna akcija planinskih vodnikov Primorske

Zaključek srečanja v
KPD Bazovica.
Foto: Milan Grlica

Meddruštveni odbor planinskih društev Primorske vključuje devet društev in dva kluba. Vodniška sekcija odbora vsako leto določi društvo, ki bo organiziralo srečanje planinskih vodnikov, posvečeno medsebojni izmenjavi izkušenj, in tako tudi izboljšalo medsebojno povezanost vodniške srenje.

10. februar, Veselo na Poklonu in Vojaku

PS KPD Bazovica je že petič na Poklonu organizirala Maškarno Učko. Karneval je v hrvaškem primorju in na otokih izredno čislan, je tradicija, ki traja dolgo časa in ki v nekaj tednih prinese številna dogajanja. Planinci KPD Bazovica se radi maskirajo, saj so organizirali vrsto lepo sprejetih pustnih zabav v društvu. V zadnjih letih so se odločili, da maske in maskiranje prenesejo tudi v naravo in najboljši kraj za to dogajanje je planinska kočna na Poklonu. Okrog kočne je več lahkih poti in bližnjih vrhov, tako da je karnevalski potep po naravi mogoče organizirati v vsakem vremenu. Letošnjemu dogajanju so se priključili tudi člani PD Opatija, zato je v domu bilo zelo veselo. Hkrati so se prvič v zgodovini razglednega stolpa na Vojaku nanj povzpele maškare, in to kljub megli, rosenju, ledeni podlagi in malce južnega vetra. Člani PS KPD Bazovica upajo, da bo naslednja Maškarna Učka leta 2020 prvič mednarodna. Darko Mohar

Letos je čast organizacije srečanja dobilo PD Snežnik iz Ilirske Bistrice oziroma naša PS KPD Bazovica z Reke. Žal je izredno slabo vreme preprečilo izvedbo načrtovane planinske ture iz Veprinca prek Majkovca in Zvončevega vrha kot dela Opatijske planinske obhodnice nazaj na Veprinac, so se pa zato vodniki malo več družili. Ogledali so si staro naselje Veprinac, obiskali planinsko kočno na Poklonu, ki jo upravlja PD Opatija, se povzpeli na vrh Krog nad Poklonom in na koncu druženje zaključili v Slovenskem domu na Reki. Na srečanju so sodelovali vodniki iz petih društev, na Reki pa se je srečanju pridružila še vodja reške Postaje vodičev Reka HPS Anita Bistričič, da bi tako izboljšali odnose in povezavo med hrvaškimi in slovenskimi vodniki sosednjih regij. Darko Mohar

Ples v maskah. Foto: Darko Mohar

Maškare na Poklonu. Foto: Darko Mohar

24. februar, Več kot dvesto udeležencev tradicionalnega pohoda na Krk

Na otok Krk planinci PS KPD Bazovica organizirajo izlete od ustanovitve skupine. Torej je letošnji bil že sedemnajsti. Zanimanje za ta izlet je sčasoma naraščalo in na letošnjem je tako sodelovalo že več kot 200 udeležencev iz Gorenjske, Ljubljane, Postojne, Kopra, Opatije in Reke. Čeprav je dan prej pihala orkanska burja, se je v nedeljo veter le pomiril in vreme prelevilo v tih in lep spomladanski dan. Pohodniki so obšli severni del otoka. Zborna mesto je bilo v zalivu Voz oziroma Piškera, žal uničenim s kamnolomom, ki še vedno deluje. Od tod je najlepši pogled na most Krk. Po krajšem obisku avstro-ogrskega svetilnika Voščica, ki je eden izmed treh na območju otoka Krka ter je danes avtomatiziran in brez posadke, stavba pa namenjena robinzonskemu turizmu, so planinci krenili na skoraj šest kilometrov

dolgo pot od Hameca pri letališču Krk do vasice Rudine z značilno otoško arhitekturo. Tu so obiskali prelepo jamo Biserujko in zaliv Slivajska. Potem je za nekatere sledil ogled ostankov cerkve svetega Petra na obali zaliva Soline, drugi so odšli do Malinske in Njivic, tretji do Poljic. Za ostale je bil družabni del srečanja organiziran na kopnem v zalivu Črišnjeva.

Veliko število udeležencev ni dovolilo vodji PS KPD Bazovica, da bi se bolj posvetil posameznim društvom, a upa, da so domov vsi prišli zadovoljni s prehojenim in videnim. **Darko Mohar**

Krk 2019.
Foto: Jože Mihelič

Izleti in druge dejavnosti v 2019

Datum	Izlet ali druga dejavnost	Prevoz/organizacija
Marec	2. 3.	Žene v hribe: Vela Pliš i Mlični vrh
	29.–31. 3.	Iskanje mladega čemaža, Fruška gora
April	7. 4.	Srečanje
	13. 4.	Cerk (Kuželjska stena)
Maj	12. 5.	Memorial A. Petrića
	19. 5.	Vogel
Junij	6.	Ratitovec – Soriška planina
	15. 6.	Dan slovenskih planinskih doživetij
Julij	5.–7. 7.	Slovenske Alpe
Avgust	23.–25. 8.	Monte Cavallo
September	8. 9.	Bazoviški pohod
	29. 9.	Rakov Škocjan
Oktober	6. 10.	Slavnik
	12.–13. 10.	Burnjak (Kobarid)
	20. 10.	Dan istrskih planincev
November	2. 11.	Ocizla
	16.–17. 11.	Martinje, Kutjevo
	23. 11.	Učka/Čičarija
December	17. 12.	Hribi 2018
	21.–22. 12.	Advent Salzburg

Sestanki planinske skupine: vsak torek od 20. do 22. ure.

Stik: Tajništvo KPD Bazovica v času uradnih ur in Darko Mohar (mobilna številka: +385 91 573 0362)

Srečanje s Svetom slovenske narodne manjšine PGŽ

Na pobudo Damjana Malnarja, predsednika SKD Gorski kotar, smo se zbrali člani tega društva in Vasja Simonič, predsednik Sveta slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije (PGŽ). Pogovorili smo se o prihodnjem delu društva in bližnjih manjšinskih volitvah. Šlo je predvsem za izmenjavo izkušenj s ciljem izboljšati položaj rojakov na tem prometno izoliranem območju Hrvaške.

Gre za območje na skrajnem severozahodu Gorskega kotarja ob meji s Slovenijo, s katero je tudi prometno bolj povezano kot s Hrvaško, zato je življenje usmerjeno tja, od zaposlitve do šolanja. Veliko mladih se odloča za srednjo šolo in študij v Sloveniji, pozneje pa tudi za zaposlitev, ker je delovnih mest v Čabru malo. Bližina in navezanost na Slovenijo, podoben govor in druge posebnosti tamkajšnjega življenja, vse to je prispevalo k temu, da se je veliko mladih vključilo v SKD Gorski kotar, ki je lani praznovalo svojih prvih deset let delovanja. Društvo je pri svojem delu zelo uspešno, hitro so organizirali pouk slovenščine, v katerega je vključenih več kot 60 udeležencev, redno pripravljajo dogajanja za mlade, pa tudi zanimiva potovanja in srečanja.

Na območju Mesta Čabar, kamor upravno spadajo še naselja Prezid, Gerovo, Trstje in Plešče, po podatkih štetja prebivalstva iz leta 2011 živi petinosemdeset narodnostno opredeljenih Slovencev, to je 2,25 % prebivalstva, medtem ko je po neuradnih

S srečanja v Prezidu.
Foto: Vasja Simonič

podatkih to število v volilnem imeniku večje od sto oziroma presega 3 % prebivalstva. Če bi to potrdili tudi uradni podatki iz volilnega imenika, ki bodo posodobljeni do letošnjih manjšinskih volitev, predvidenih oktobra, je morda pričakovati, da bodo letos tudi v Čabru, znova po 2003 oz. 2004, razpisane volitve za slovenski manjšinski svet na mestni ravni, ki ima praviloma petnajst članov. Kandidate lahko predlaga SKD Gorski kotar kot društvo, ki povezuje pripadnike slovenske narodne manjšine. Če bo ta priložnost dana in če jo bodo izrabili, bodo tamkajšnji rojaki tako dobili sve-tovalno vlogo tudi v lokalni samoupravi in se vključili v razvoj na vseh področjih. V tem primeru je morda pričakovati tudi več pobud za uvedbo slovenščine kot izbirnega predmeta v osnovne in srednje šole po tako imenovanem modelu C (za uresničitev te možnosti ob dovolj velikem številu zainteresiranih bi zadoščala že pobuda SKD Gorski kotar, op. ur.).

Da bi volitve, če bodo razpisane, tudi uspele, je treba ljudi seznaniti s tem, za kaj gre, jih prepričati, da preverijo svoj slovenski status v volilnem imeniku (trenutno tega ni mogoče narediti prek interneta) in ga po potrebi popravijo, treba je najti in predlagati primerne kandidate, sposobne ljudi, pripravljene aktivno delovati, treba je iti na volitve in seveda glasovati, ko bodo te razpisane. V prihodnjem delu jim želimo veliko uspeha, pri tem pa lahko računajo tudi na vso možno pomoč Sveta slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije.

■ Vasja Simonič

Volitve za slovenski manjšinski svet v Čabru razpisane samo leta 2003 oziroma 2004

Leta 2003 oziroma 2004 so bile volitve za Svet slovenske narodne manjšine Mesta Čabar razpisane, žal pa ni bilo predlaganih kandidatov in zato niso potekale. Da se to ne bi ponovilo, je vodstvo takratnega slovenskega manjšinskega sveta na ravni županije v mestni hiši v Čabru v sodelovanju z mestnimi oblastmi pripravilo srečanje z rojaki in predstavilo svoje delo. To je bilo prvo organizirano srečanje, a volitve leta 2007 in pozneje za slovensko narodno manjšino v Čabru niso bile več razpisane. Srečanje pa ni bilo zaman, kmalu zatem je bilo ustanovljeno društvo SKD Gorski kotar.

■ Marjana Mirković

18. december, Slovenski dom KPD Bazovica

EU korak dobil novo predsednico

Na sestanku Izvršnega odbora društva EU korak je bila za novo predsednico izvoljena Natali Iskra, dosedanja podpredsednica, za njeno namestnico pa Marijana Košuta - Bankovič, dosedanja predsednica, ki je za razrešitev zaprosila zaradi obilice *poslovnih in družinskih obveznosti, zato v prihodnje ne bi mogla spremljati delovanja društva v obsegu, ki se od nje pričakuje*. Natali Iskra, edina zaposlena oseba v društvu EU korak, je bila kot poznavalka dejavnosti pobudnica več projektov in prizadevna predstavnica tega društva na številnih poslovnih srečanjih ter zato tudi najustreznejša za vodilno mesto. Žal pa EU korak od 1. marca ostaja brez zaposlene osebe, Natali Iskra je namreč spremenila svoje načrte in si našla drugo zaposlitev. Pričakovati je, da bo slovenski skupnosti uspelo najti osebo, ki bi poleg poznavanja njenega delovanja bila veščica tudi dela pri prijavih na razpise za evropske projekte in bi k temu pritegnila tudi kulturna društva na Hrvaškem.

Društvo EU korak deluje od leta 2013 kot neprofitno društvo, nastalo pa je po preoblikovanju pisarne Urad za Evropo, ki jo je leta 2008 na pobudo in v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ustanovila Zveza slovenskih društev na Hrvaškem. Namen te pisarne je bil pomagati slovenski skupnosti pri prijavih na razpise za evropska sredstva, obe organizaciji pa je do decembra 2018 vodila Marijana Košuta - Bankovič. | Marjana Mirković

Natali Iskra. Foto: Marjana Mirković

22. februar

Učenci slovenščine na OŠ Kozala gostili podgrajske škoromate

V okviru sodelovanja z OŠ Rudolfa Ukoviča in društvom Škoromati iz bližnjega Podgrada so učence slovenskega jezika in kulture na reški OŠ Kozala v predpustnem času obiskale značilne podgrajske pustne šeme, škoromati. Predstavniki društva Škoromati Edvard Petrač in mladi naraščaj, Nik, Žiga in Rok, so predstavili del te bogate pustne tradicije, omenjene v zapisih pred več kot petsto leti in ki velja za najstarejšo na Slovenskem. Dva zvončarja in kleščar so le trije liki izmed sedemnajstih, ohranjenih v škoromatiji v tej vasi na Bistriškem, kjer imajo škoromati tudi muzej. Učenci slovenščine na OŠ Kozala so si jih z zanimanjem ogledali in ugotovili, da so malo podobni tukajšnjim zvončarjem, njihovo močno zvonjenje, s katerim so preganjali zimo tudi na Reki, pa je na šoli pritegnilo pozornost in odmevalo tudi v drugih razredih.

Učiteljica slovenščine Sandra Grudenič, pobudnica sodelovanja s podgrajsko šolo, je ob tem napovedala več stikov tudi v prihodnje in do konca šolskega leta izlet v Slovenijo. S posebnim zadovoljstvom je

ob tej priložnosti omenila tudi nedavno razveseljivo odločitev pristojnega hrvaškega ministrstva, ki je na njihovo prošnjo povečalo število ur za pouk slovenščine, ki v tej šoli poteka kot izbirni predmet oziroma v okviru manjšinske zakonodaje po tako imenovanem modelu C in ga v tem šolskem letu obiskuje trideset učencev, od tega kar trinajst prvošolčkov.

Dogodka sta se udeležila tudi Boris Rejec kot predsednik slovenskega manjšinskega sveta Mesta Reka, ki določene vsebine pouka že četrto leto finančno podpira, in predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Barbara Riman, ki je hkrati tudi mati prvošolčka, ki pouk slovenščine obiskuje z velikim veseljem, enako kot njegovi vrstniki, ki so vsi po vrsti pohvalili učiteljico in izrazili navdušenje nad učenjem slovenščine.

| Marjana Mirković

Škoromati na OŠ Kozala. Foto: Marjana Mirković

Zima

Začela se je zima,
dedek v zapečku kima,
ga ne briga, ko sneži,
saj mačka pod mizo leži.

Otroci se igrajo v snegu,
vlečejo sanke po bregu,
zima je, pa kaj zato,
samo da nam je lepo.

! Marija Šenk

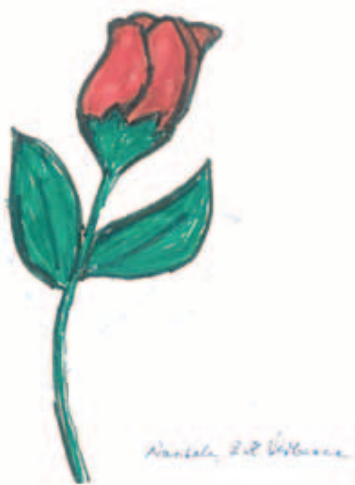
Maškare

Še kot otrok sem v maškare hodila,
maškaradnih dni se zelo veselila.
Čudno *larfo* ali pa masko sem imela,
z družbo cel dan okoli norela.

V moji mladosti so maškare kratko trajale,
maškare so po vasi ljudem nagajale.
Maske smo največkrat delali sami,
če kaj ni šlo, je pomagala mami.

V vsaki hiši je po krofih dišalo,
maškaram se je vedno vsega dalo.
Zelo lepi so tisti časi bili,
verjetno je še tako, samo nas tam ni.

! Marija Šenk

Rožo narisala Zdenka Kallan Verbanac.

Argentinski tango

V KPD Bazovica sedaj že eno leto bo,
da pridno učimo se plesati tango.
Zahtevni to je ples,
z nešteto okrasnih figur vmes.
Moški vodi, s telesom govori,
ženska to razume, mu sledi.
Občutek za ritem moraš imeti,
sigurno v "rondi" se vrteti.
Tango ni kar tako,
prepleta se s strastno erotiko,
če še med parom je "kemija", ta prava energija,
harmonija.
V začetku pleše se z distanco,
toda vedno z eleganco.
Počasi usvajamo obraz na obrazu v "abrazu".
Bodimo vztrajni, naj ta možnost ne bo zaman,
saj z nami odlični učiteljici sta, Deni in Susan.
Pripravljata nas za nastop,
za spremembo naj bo tango, ni več hip-hop.
Sedaj kličejo nas "tangerosi".
To so tisti, ki že nekaj znajo,
vendar še dolgo morajo hoditi na vajo.
Ta magični ples celo življenje se uči,
to je "never ending story".
Ob četrtek ob sedmih pri nas je lepo,
pri nas je smeh,
rdeča roža v laseh.

! Zdenka Kallan Verbanac

Brez rož, prosim

Ne nosite mi rož.
Ne maram jih. Ko začnejo gniti, smrdijo.
Ne maram rož.
Spominjajo me na smrt, ker jih vedno v preobilju nosijo k pogrebu.
Nočem vaz, da mi ne bo treba rož postavljati vanje.
Šopki, venci, travniške cvetlice, lončnice in vse ostale rože, ki jih niti ne poznam,
nam lisičje prikrivajo krutost današnjega časa.
Za kaktus še premislim ...
Podarite mi pristnost, brez rož!

! Eva Ciglar

8. december, OŠ Trstje

Varihe, predstavitev zbirke ljudskih napevov

Čabarska podružnica Matice hrvaške je predstavila novo delo z naslovom Varihe, zbirko ljudskih napevov iz okolice Čabra, povezanih s pogrebnimi običaji. Zbral jih je skladatelj in dirigent Dušan Prašelj, navdušen nad zapisom melografa Stjepana Stepanova iz leta 1950. Gre za prvi zapis ljudskih pesmi s Čabranskega, je na predstavitvi poudaril predsednik Matice hrvaške Ivan Janeš, del knjige pa so poleg kopije izvirnega zapisa Stepanova tudi notni zapisi Dušana Prašelja, ki jih je za tisk priredila muzikologinja dr. Marija Riman. Notne zapise je po današnjem standardu uredil izvrstni poznavalec krajevne zgodovine in narečja Slavko Malnar ter ob tem poudaril pomen knjige za ohranjanje tamkajšnjega govora. Podlaga za strokovno analizo pesmi je bil članek Zapisi tradicionalnih pesmi s Čabranskega avtoric dr. Barbare Riman in dr. Kristine Riman, ki je o knjigi spregovorila tudi s strokovnega vidika. Večer je lepo obogatil tudi priložnostni kulturni program. Več na spletnem naslovu: www.novolist.hr. | Marjana Mirković

29. januar, Mestno lutkovno gledališče, Reka

Mali princ

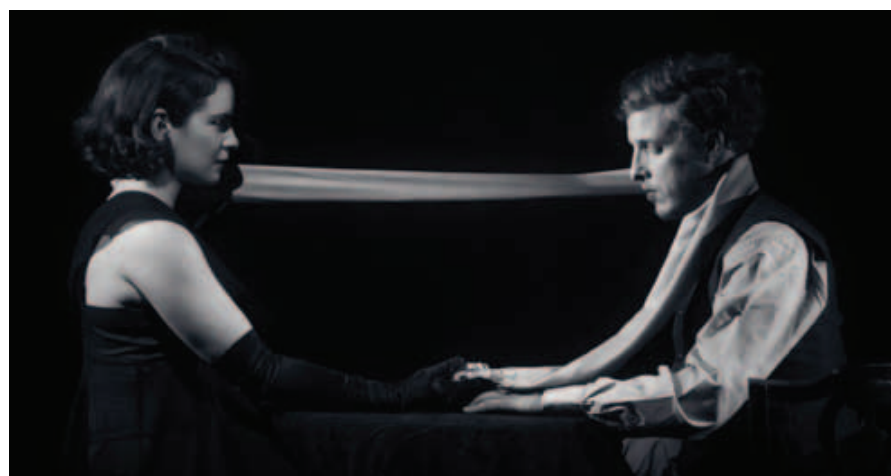
V Mestnem lutkovnem gledališču na Reki so premierno uprizorili predstavo Mali princ po motivih znane mojstrovine francoskega pisatelja Antoina de Saint-Exuperyja, nova avtorska interpretacija zgodbe pa izhaja iz življenja Exuperyjeve soproge in njenih spominov. Besedilo je priredila Jera Ivanc, končno uprizoritveno besedilo je delo režiserke Yulie Roschina in dramaturginje Staše Prah, igrata pa Zala Ana Štiglic in Tilen Kožamelj. Predstava je nastala v koprodukciji Lutkovnega gledališča Ljubljana z Mestnim lutkovnim gledališčem na Reki in v okviru projekta Reka, evropska prestolnica kulture 2020.

Predstava, namenjena mladim odraslim, starim nad dvanajst let, kar je na Reki novost, je bila v reškem gledališču odigrana v hrvaščini in bila dobro sprejeta, z odzivom pa je bila zadovoljna tudi celotna umetniška ekipa. Staša Prah pa je po predstavi opozorila na pomanjkanje refleksije in kritične javnosti nasploh. "Ker je naša umetnost tako minljiva, zdaj je, potem je ni, je edini arhiv, ki na določen način po predstavi ostane, to, kar ljudje zapišejo ali povejo. Trenutno je v Sloveniji velik problem, ker na nek način prave javne kritike ni! Gledališče je le eden izmed medijev, in ker se redko dogajajo škandali, se o njem ne poroča," je še poudarila.

Ravnateljica Mestnega lutkovnega gledališča na Reki Magdalen Lupi pa je ob tej priložnosti tudi v prihodnje napovedala sodelovanje z več slovenskimi gledališči, tudi v okviru projekta Reka, evropska prestolnica kulture 2020.

Velja še dodati razveseljivo novico, da bo Tilen Kožamelj prihodnji dve leti član Mestnega lutkovnega gledališča na Reki. V priložnostnem pogovoru nam je med drugim napovedal tudi obisk društva KPD Bazovica. | Marjana Mirković

Zala Ana Štiglic in Tilen Kožamelj.
Foto Jaka Varmuž,
www.gkl-rijeka.hr

V projektih o velikih zvereh, pravzaprav pa o ljudeh

Ko sem bila novinarka, sem se držala pravila, da novinar, če hoče biti res sam svoj, ne sme biti prijateljsko, osebno povezan s tistimi, ki so na "položajih". V novinarski vlogi s temi ljudmi ni dobro biti na "ti", dobro je biti na zdravi razdalji in imeti čisto vest. Črta med biti sam svoj in "njegov/-a" je zelo zelo tenka. V bistvu se še danes, čeprav nisem več novinarka, držim tega pravila.

V novinarko sta me naredila najprej Tomo Šajn, ki me je učil abecede uredniške obrti.

Tomo me je seveda naučil še goro drugih stvari. Novinarskih in še več nenovinarskih. Potem me je v roke vzel moj prvi urednik, urednik Primorskih novic. Novinarska šola je potekala takole: "Ma kaj si bila pijana, ko si to slikala? Vse si v rit slikala!" To je bilo (v telefon) povedano tako naravnost in tako učinkovito, da ljudi nikdar več nisem fotografirala v rit.

Dragica Jaksetič

No, tu in tam je urednik zapihal v moja jadra, da ne rečem v dušo. Na primer zazvoni telefon: "Ej, sem prebral tekst! Si me spravila v tako dobro voljo, da mi gre ves čas na smeh! Prava čarovnica si. Kako znaš narediti tekst iz nič! Iz nič! Hahahahhaa! Odlično si to naredila." To je bil komentar na članek iz serije člankov o primorskih gostilnah. Poslali so me namreč v gostilno, o kateri res ni bilo kaj povedati, a jaz sem očitno ta nič znala zelo lepo povedati. Ampak brez ene laži.

Lahko pa je že naslednje jutro zazvonil isti telefon in v njem je bilo slišati čisto nekaj drugega: "Odpri tekst, prosim! Poglej si tretji odstavek. Pa ti si neverjetna! En odstavek, sedem vrstic, ki so en sam stavek! Ma kaj, če bi to tvoja mama prebrala, kaj bi razumela, kaj si hotela povedati? Dio mio! Da mi nisi nikdar več ..."

No, nikoli ne bom pozabila urednice pri Radiu Koper. Nekaj sem protestirala, kaj so z mojim tekstom naredili, pa mi je mrtvo-hladno pojasnila: "Veš kaj? Ko ti nam tekst oddaš, si mi lahko rit z njim obrišemo!" No, tale seveda ni spadala v arzenal skrivnosti novinarskega treninga, temveč v bunker številnih črnih dni novinarskega vsakdana – in riti.

Iz novinarskih časov imam tudi zelo lep spomin na nekega direktorja. Imela sva nasprotujoča si stališča o vroči temi. Če ne bi bil "ljudina", bi me lahko v žlici vode utopil.

Bila sem prepričana, da imam prav, in ni bilo načina, da bi me prepričal ali utišal. A kljub zelo različnim mnenjem sva lahko korektno komunicirala in bila spoštljiva eden do drugega. Enkrat pa so mu popustili živci in je dvignil glas: "Pejdi enkrat tudi ti na drugo stran, kandidiraj, recimo, pa tudi kaj naredi! Pa boš videla! Najlažje je vam, novinarjem. Kot hudič ste vedno pameтни, pa v življenju še nikoli ničesar niste naredili!" Bila sem besna, ko je nato prekinil zvezo. "Bodi ti novinar! Pa se ti bôdi z župani, direktorji, psihiatrijo vseh vrst, pa še z uredniki po vrhu!" bi mu zatulila nazaj v telefon.

No, a tudi tega njegovega stavka nisem pozabila. Dala sem mu celo nekoliko prav. In danes? Danes ne slikam več ljudi v rit, poskušam pisati več stavkov v enem odstavku, včasih znam iz nič napisati kaj čisto berljivega. Ko ne vem, ali je razumljivo, poskusim na besedilo pogledati z maminimi očmi. Da, zdaj sem zadovoljna na drugi strani.

A v bistvu se zame, razen tega, da sem se rešila urednikov različnih vrst in manir, ni kaj veliko spremenilo. Še naprej lahko ustvarjam. V stiku sem z veliko ljudmi, spoznala sem ogromno novih. No, in zdaj sem končno pri stvari, o kateri sem danes pravzaprav želela pisati.

Pred meseci sem vam povedala, da smo hrvaški in slovenski partnerji, med njimi Občina Pivka, kjer sem zaposlena, prijaviteli in dobili dva nova projekta v programu Interreg Slovenija – Hrvaška. Kaže, da morajo imeti ti evropski projekti čim bolj vseevropsko čudna imena, in tako eden izmed omenjenih nosi čudno ime Carnivora Dinarica, drugi pa Nature&Wildlife. V obeh se ukvarjamo z velikimi zvermi, sobivanjem ljudi in velikih zveri, s tem, kakšne koristi imamo ljudje in narava od velikih zveri.

Napisala sem vam tudi, da je tale Evropska unija zelo čudna zadeva, a sem hkrati zelo zadovoljna, da jo imamo. Zakaj tako mislim? Ker smo slovenski in hrvaški partnerji tako zelo zagrizli v začetek izvajanja projektov, da smo postali pravcati prijatelji. Moramo se srečevati, pogovarjati in dogovoriti, kako postopati od naloge do naloge. Spoznala sem sodelavki Nacionalnega parka Risnjak, se čudila Splitčanki, ker ni razumela niti besede v slovenčini, in s tem spoznala, da je otrok nekega drugega, ne pa mojega časa otroštva. Spoznala sem krasna dekleta iz Javne ustanove Priroda z Reke in občudovala knjigo o Naturi 2000 v Primorsko-goranski županiji.

Mi, v Pivki, bomo septembra 2020 odprli središče ("muzej") za velike zveri in sobivanje. V Pivki imamo vas Stara Sušica. Vi veste, da ima tudi Gorski kotar Staro Sušico, ne veste pa, kot tudi jaz nisem vedela, da bodo septembra 2020 tudi v kotarski Stari Sušici odprli Center za velike zveri. Kaj ni nekaj najbolj naravnega in človeškega, da se kraji in ljudje, ki živijo na enakem belem dinarskem kamnu, pod skoraj istim nebom, v skupnem gozdu z zvermi, ki ne vejo za državne meje, povezujemo? Pet sekund po mojem predlogu so tudi moje nove hrvaške kolegice razmišljale o tem za te čase čudnem predlogu. A samo pet sekund! Ker so razmišljujoči ljudje ...

Ker je povezovati se nekaj lepega, gremo prav kmalu vse skupaj na obisk k skupnim sosedom v Liko, v naravoslovni center severnega Velebita, v Hišo Velebita v Krasnem. Nam, začetnikom, bodo izkušnje že delujočega centra zelo koristne. Verjamemo, da se bomo mi in vi septembra 2020 srečali in veselili v vašem in našem središču za velike zveri. Predvsem pa ljudi. In tam bo zagotovo tudi tisti direktor! | Dragica Jaksetič, dragicajaksetic@gmail.com

Eva Ciglar: Uživam v delu z rojaki, Bazovica je res pravo informacijsko središče!

Pravijo, da je tajnica "duša" društva. Vsekakor bi to lahko veljalo tudi za Evo Ciglar, ki v KPD Bazovica to delo zelo predano in z nasmehom ("Štajerci smo veseli ljudje!") opravlja že peto leto, poleg tega pa še veliko drugega. Ko jo je pri osemindvajsetih letih iz rojstnega Maribora na Reko pripeljala ljubezen, je takoj navezala stik z društvom in tudi poslovno sodelovanje. Prepletlo se je veliko srečnih naključij in lahko bi se reklo, da se je znašla prava oseba na pravem mestu ob pravem času. Društvo je dobilo "našo Evo". Tudi z jezikom je šlo gladko, hrvaščino govori od malega, saj je poletja preživljala v dedkovi hiši na obali Istre in se družila s tamkajšnjimi otroki iz soseščine. "Ob preselitvi na Hrvaško je v meni tičal občutek, da sem prišla domov, na svoje, ko sem prispela na morje. Da sem zaljubljena v morje, ni treba posebej poudarjati. Tako Reka kot društvo sta postala moj novi dom, slednji včasih še preveč. Dela je resnično veliko, precejšen delež nosim s seboj tudi domov, tako ali drugače. V Slovenskem domu na Reki je vselej zelo živo, ne samo ob vajah in uradnih urah. KPD Bazovica je pač že dolgo pravo informacijsko središče za vsa vprašanja, kakorkoli povezana s Slovenijo. V zadnjih letih se to, kot je slišati, še krepji in

Eva Ciglar. Osebni arhiv.

veseli me, da je tako. Vprašanja so najrazličnejša, od zaposlovanja, pridobitve dokumentov, iskanja družinskih korenin do prodaje nepremičnin, prijave na študij v Slovenijo in pridobitve štipendije ali državljanstva. Življenje pač. Vsakemu se trudim najti odgovor ali dati vsaj nasvet, kje ga poiskati."

In kako se je vživela v življenje na Kvarnerju, ji manjka Maribor? "Maribor le ni na koncu sveta in se odpeljem domov, kadar najdem kakšen prosti vikend, je pa res, da v zadnjem času to ni pogosto. Obe moji mesti sta si podobni, imata opuščeno industrijo in žalostno propadajoče industrijske objekte, hkrati pa dobre in prijazne ljudi, obe moji mesti sta (bili) evropski prestolnici kulture, ptujski karneval lahko primerjam z reškimi in kurentami z zvončarji, ki so si tako podobni, a hkrati tako zelo različni, kot sta podobna in različna jezik in kultura. A življenje na Reki me še vedno navdihuje, predvsem ljudje me motivirajo, ali ko spoznavam drobce iz bogate zgodovine mesta in njegove skrite koticke, izvem kaj novega po okoliških vaseh ... Poznam veliko ljudi in vedno znova me preseneča, ko vidim, koliko ljudi ima slovenske korenine. Iz dneva v dan pridobivam bogate izkušnje, pri sebi pa opažam, da sem občutno povzdignila svojo slovensko narodno zavest. Teh pet let me je nekako na novo oblikovalo in mi hkrati ogromno dalo: izkušnje, priložnosti, stike, me obogatilo v profesionalnem pogledu, kar zadeva izjemno razvejano tajniško delo kot moj poklic profesorice razrednega pouka, za katerega izkušnje že četrto leto nabiram z vodenjem dopolnilnega pouka slovenščine pri rojakih v Buzetu."

Da je pri obojem uspešna, poleg številnih osebnih pohval med drugim potrjuje priznanje za najboljšo tajnico leta 2017 in vztrajanje udeležencev pouka v buzetski Lipi, da jih prav ona poučuje tudi v prihodnje. "S skupino v Buzetu sem resnično tesno povezana, število je iz sedmih udeležencev naraslo na štirinajst. To so odrasle osebe in v manjšem okolju so stiki pač pristnejši, učenje pa poteka, bi rekla, ne čisto klasično, skorajda na prijateljski ravni. Pouk se trudim obogatiti z različnimi drugimi dogodki: obeležujemo dan maternega jezika, kulturni praznik in dneve slovenske kulture skupaj z drugimi društvi v Istri, udeležujemo se knjižnih predstavitev in obiščemo druge dogodke, povezane s slovensko kulturo, ali jih pripravimo sami in jih pogosto tudi povezujem."

Eva Ciglar je povezovala tudi več drugih dogodkov, kot so bili denimo srečanje vseh slovenskih društev v Opatiji leta 2016 in leto pozneje svečanost ob petindvajseti obletnici krovne organizacije v Zagrebu ter sedemdeseta obletnica KPD Bazovica na Reki. Bila je govorka na več vseslovenskih srečanjih, ki posebej za rojake julija potekajo v slovenskem parlamentu, udeležuje pa se tudi različnih konferenc in okroglih miz na temo jezika, manjšinskih pravic in mladih, tudi kot sodelujoča. Sicer pa se poleg tajniškega dela, katerega okvire s svojim pristopom in znanjem že od vsega začetku močno presega, pobud, organizacije in vodenja dogodkov ter poučevanja slovenščine ukvarja še s prevajanjem, tretje leto je tudi sodna tolmačka za slovenski jezik. Prostega časa zato nima veliko, preživi ga v glavnem na snegu ali v morju, z deskanjem in potapljanjem, ali pa na kakšnem krajšem potovanju.

Lani je postala članica Upravnega odbora KPD Bazovica, v društvo pa se je dejavno vključila takoj ob prihodu, kar ji, kot pravi, ni bilo težko, saj je odra vajena od otroštva. Poje v zboru, deluje v dramski in mladinski skupini, prizadevna je pri srečanjih z najmlajšimi, piše prispevke za Sopotja in s svojo poezijo soustvarja Literarni kotiček ter nasploh tvori jedro mladih. Na razvoj slovenske skupnosti v prihodnje gleda z določeno mero dvomljivosti in upanja hkrati: "V društvu mi manjkajo mladi, premalo nas je. Želim si, da bi pritegnili sposobno in ambiciozno mladino slovenskega rodu ter znali poiskati vsebine, ki bodo privabile tudi rojake, ki se doslej v ponudbi naših dejavnosti niso našli. Samo tako lahko obstanemo in ohranjamo tradicijo. Nasploh pa si želim, da bi se ljudje bolj aktivirali in družili tudi zunaj dejavnosti." Sama v prihodnje namerava ostati povezana z ohranjanjem slovenske kulture in poučevanjem jezika ter s krepitvijo identitete, namerava pa se tudi ukvarjati s turizmom, "ker se bojim neizprosne sistema in za življenjski trud mizerne pokojnine". ■ Marjana Mirković

Foto: Anita Hromin

Foto: Darko Mohar

Foto: Đilio Arbula

Foto: Dionis Jurić

Foto: Andrej Hromin

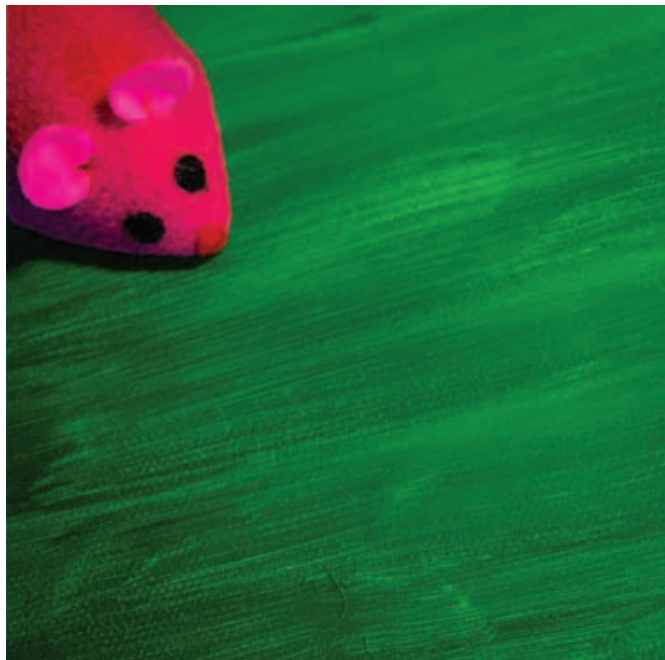

Foto: Dubravka Dijanić

Foto: Istog Žorž

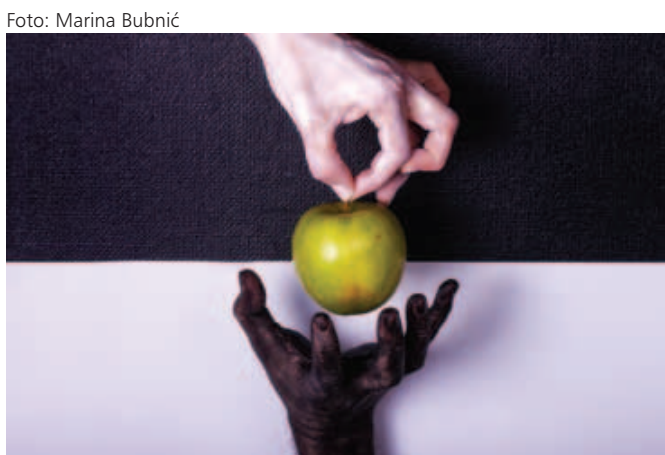

Foto: Marina Bubnić